

Тетяна Білорус, Ірина Корнілова, Леся Оліх, Світлана Фірсова

Методичне забезпечення стратегічного управління інтелектуальним капіталом дослідницької організації

Перетворення інтелектуального капіталу на стратегічний ресурс інноваційно-орієнтованої організації в умовах формування постіндустріальної економіки обумовлює необхідність посилення обґрунтованості прийняття рішень щодо вибору стратегій його розвитку. Значною мірою ефективність стратегічного управління інтелектуальним капіталом залежить від розбудови його методичних засад, що обумовлює актуальність обраної теми.

Метою статті є формування методичного інструментарію обґрунтування стратегій розвитку інтелектуального капіталу дослідницької установи на засадах багатокритеріального аналізу.

У ролі методичної платформи проведення досліджень були обрані методи: агрегованого структурного підходу, зокрема методика аудит-оцінювання Е. Брукінг, для оцінювання інтелектуального капіталу; SWOT-аналізу – для визначення стратегічної позиції організації щодо її інтелектуального капіталу. Для підтвердження узгодженості думок експертів у рамках емпіричних досліджень розраховувався коефіцієнт конкордації, оцінений за критерієм Пірсона. Ключове місце при проведенні досліджень належить методам багатокритеріального аналізу (SAW, TOPSIS, COPRAS) для оцінювання, рейтингування та вибору стратегічних альтернатив розвитку інтелектуального капіталу дослідницької установи.

Запропоновано нове бачення використання сценарного підходу до формування стратегії інтелектуального капіталу. Виокремлено етапи розробки стратегії, визначено особливості методичного забезпечення їх проходження. Доведено необхідність включення до програми проведення діагностики інтелектуального капіталу блоку оцінювання ефективності його управління. Автори наводять приклад адаптації використання методів SAW, TOPSIS, COPRAS для оцінювання та ранжирування стратегічних альтернатив розвитку людського, структурного та ринкового капіталів.

Отримані результати дозволили математично формалізувати задачу рейтингування та сформувати оптимальний портфель стратегій людського, структурного, ринкового капіталів організації при конкретній комбінації факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. Запропонований методичний підхід може бути використаний керівниками дослідницьких установ для розробки й обґрунтування стратегічних управлінських рішень щодо оптимізації розвитку їх інтелектуального капіталу.

Ключові слова: стратегічне управління, інтелектуальний капітал, дослідницька організація, багатокритеріальний аналіз, SAW, TOPSIS, COPRAS

Класифікація JEL: C44, D81, I23, O34

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, що дозволяє повторне використання, розповсюдження та відтворення, забороняє використання матеріалів у комерційних цілях та вимагає наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.

Татьяна Белорус, Ирина Корнилова, Леся Олих, Светлана Фирсова

Методическое обеспечение стратегического управления интеллектуальным капиталом исследовательской организации

Трансформирование интеллектуального капитала в стратегический ресурс инновационно-ориентированной организации в условиях формирования постиндустриальной экономики обуславливает необходимость усиления обоснованности принятия решений относительно выбора стратегий его развития. В значительной степени эффективность стратегического управления интеллектуальным капиталом зависит от развития его методических основ, что обуславливает актуальность выбранной темы.

Целью статьи является формирование методического инструментария обоснования стратегий развития интеллектуального капитала исследовательского учреждения на базе многокритериального анализа.

В качестве методической платформы проведения исследований были выбраны следующие методы: комплексного структурного подхода, в частности методика аудит-оценивания Э. Брукинг – для оценивания интеллектуального капитала; SWOT-анализа – для определения стратегической позиции организации относительно ее интеллектуального капитала. С целью подтверждения согласованности мнений экспертов в рамках эмпирических исследований рассчитывался коэффициент конкордации по критерию Пирсона. Ключевое место при проведении исследований принадлежит методам многокритериального анализа (SAW, TOPSIS, COPRAS) для оценки, ранжирования и выбора стратегических альтернатив развития интеллектуального капитала исследовательского учреждения.

Предложено новое видение использования сценарного подхода к формированию стратегии интеллектуального капитала. Выделены этапы разработки стратегии, определены особенности методического обеспечения их прохождения. Доказана необходимость включения в программу проведения диагностики интеллектуального капитала блока оценивания эффективности его управления.

Авторы приводят пример адаптации использования методов SAW, TOPSIS, COPRAS с целью оценки и ранжирования стратегических альтернатив развития человеческого, структурного и рыночного капитала.

Полученные результаты позволили математически формализовать задачу рейтингования и сформировать оптимальный портфель стратегий человеческого, структурного, рыночного капитала организации при конкретной комбинации факторов внутренней и внешней среды. Предложенный методический подход может быть использован руководителями исследовательских учреждений с целью разработки и обоснования стратегических управленческих решений относительно оптимизации развития их интеллектуального капитала.

Ключевые слова: стратегическое управление, интеллектуальный капитал, исследовательская организация, многокритериальный анализ, SAW, TOPSIS, COPRAS

Классификация JEL: C44, D81, I23, O34

Статья находится в открытом доступе и может распространяться на условиях лицензии Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license, что позволяет повторное использование, распространение и воспроизведение, запрещает использование материалов в коммерческих целях и требует наличия соответствующей ссылки на оригинальную версию статьи.